मार्कण्डेयपुराणम्

वेदव्यासः

116

अथ षोडशाधिकशततमोऽध्यायः

विविंशचरितवर्णनम्

मार्कण्डेय उवाच

क्षुपः खनित्रपुत्रस्तु प्राप्य राज्यं यथा पिता ।

तथैव पालयामास प्रजाधर्मेण रञ्जयन् ।।१

स दानशीलो यष्टा च यज्ञानामवनीपतिः ।

समः शत्रौ च मित्रे च व्यवहारादिवर्त्मनि ।।२

एकदा स महीपालो निजस्थानगतो मुने ।

सूतैरुक्तो यथा पूर्वं क्षुपो राजा तथाऽभवत् ।।३

ब्रह्मणस्तनयः पूर्वं क्षुपोऽभूत्पृथिवीपतिः ।

यादृक्चरितमस्यासीत्तादृक्तस्यैव चेष्टितम् ।।४

राजोवाच

श्रोतुमिच्छामि चरितं क्षुपस्य सुमहात्मनः ।

यदि तादृङ्मया शक्यं चेष्टितुं तत्करोम्यहम् ।।५

सूता ऊचुः

स चकाराकरान्भूप राजा गोब्राह्मणान्पुरा ।

षष्ठांशेन कृता चोर्व्यामिष्टिस्तेन महात्मना ।।६

राजोवाच

तेषां महात्मनां राज्ञां कोऽनुयास्यति मद्विधः ।

तथाप्युत्कृष्टचेतानां चेष्टासूद्यमवान्भवेत् ।।७

तच्छ्रूयतां प्रतिज्ञा या साम्प्रतं क्रियते मया ।

क्षुपस्यानुकरिष्यामि महाराजस्य चेष्टितम् ।।८

त्रींस्त्रीन्यज्ञान्करिष्यामि सस्यापाते गतागते ।

पृथिव्यां चतुरन्तायां प्रतिज्ञेयं कृता मया ।।९

यच्च गोब्राह्मणाः पूर्वमददन्भूभृते करम् ।

तमेव प्रतिदास्यामि ब्राह्मणानां तथा गवाम् ।। 116.१०

मार्कण्डेय उवाच

इति प्रतिज्ञाय वचः क्षुपस्तत्कृतवांस्तथा ।

सस्यापाते स यज्ञांस्त्रीनयजद्यजतांवरः ।।११

गोब्राह्मणाः पुरा राज्ञामददद्यं च वै करम् ।

तावत्संख्यमदाद्वित्तमन्यद्गोब्राह्मणाय सः ।।१२

तस्य पुत्रोऽभवद्वीरः प्रमथायामनिन्दितः ।
यस्य प्रतापशौर्याभ्यां कृता वश्या महीभृतः ।।१३
तस्यापि नन्दिनी नाम वैदर्भी दयिताऽभवत् ।
विविंशं तनयं तस्यां जनयामास स प्रभुः ।।१४
विविंशे शासति महीं महीपाले महौजसि ।
महीतलमभूद्व्याप्तं निरन्तरतया नरैः ।।१५
ववर्ष काले पर्जन्यो मही सस्यवती तथा ।
सुफलानि च सस्यानि रसवन्ति फलानि च ।।१६
रसाः पुष्टिकराश्चासन्पुष्टिर्नोन्मादकारिणी ।
न वित्तनिचया नॄणां प्रभूतां मदहेतवः ।।१७
तत्प्रतापेन रिपवो भयमापुर्महामुने ।
स्वास्थ्यं जनः सुहृद्वर्गो मुदमाप सुपूजितः ।।१८
इष्ट्वा स यज्ञान्सुबहून्सम्यक्सम्पाल्य मेदिनीम् ।
सङ्ग्रामे निधनं प्राप्य शक्रलोकमितो गतः ।।१९
इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे विविंशचरितं नाम
षोडशाधिकशततमोऽध्यायः ।११६ ।

117

अथ सप्तदशाधिकशततमोऽध्यायः

खनीनेत्रचरित्रवर्णनम्

मार्कण्डेय उवाच

तस्य पुत्रः खनीनेत्रो महाबलपराक्रमः ।

यस्य यज्ञेष्वगायन्त गन्धर्वा विस्मयान्विताः ।।१

खनीनेत्रसमो नान्यो भुवि यज्वा भविष्यति ।

तेन यज्ञायुते पूर्णे दत्ता पृथ्वी ससागरा ।।२

दत्त्वा च सकलां पृथ्वीं ब्राह्मणानां महात्मनाम् ।

तपसा द्रव्यमासाद्य मोदयन्साधितेन यः ।।३

यतश्च प्राप्य वित्तर्द्धिमतुलां दातृसत्तमात् ।

जगृहुर्ब्राह्मणा विप्र नान्यराज्ञः प्रतिग्रहम् ।।४

सप्तषष्टिसहस्राणि सप्तषष्टिशतानि च ।

सप्तषष्टिं च यो यज्ञानयजद् भूरिदक्षिणान् ।।५

अपुत्रः स महीपालो मृगयामुपचक्रमे ।

पुत्रार्थं पितृयज्ञाय मांसकामो महामुने ।।६

अश्वारूढो विना सैन्यमेक एव महावने ।

बद्धगोधाङ्गुलित्राणो बाणखड्गधनुर्धरः ।।७

तं वाहयन्तं तुरगमन्यतो गहनाद्वनात् ।

विनिष्क्रम्य मृगः प्राह मां हत्वाभिमतं कुरु ।।८

अन्ये मृगाः पलायन्ते महाभीत्या विलोक्य माम् ।

कथमात्मप्रदानं त्वं मृत्यवे कर्तुमिच्छसि ।।९

मृग उवाच

अपुत्रोऽहं महाराज वृथा जन्मप्रयोजनम् ।

विचारयन्न पश्यामि प्राणानामिह धारणम् ।। 117.१०

मार्कण्डेय उवाच

अथाभ्येत्य मृगः प्राह तमन्यो वसुधाधिपम् ।

मृगस्य तस्य प्रत्यक्षमलमेतेन पार्थिव ।।११

घातयस्वेति मां मांसैर्मम कर्म समाचार ।

यथा कृतार्थता ते स्यान्मम चाप्युपकारि तत् ।।१२

पुत्रार्थं त्वं महाराज स्वपितॄन्यष्टुमिच्छसि ।

अपुत्रस्यास्य मांसेन लप्स्यसे वाञ्छितं कथम् ।।१३

यादृक्कर्म विनिष्पाद्यं तादृग्द्रव्यमुपाहरेत् ।

दुर्गन्धैर्न सुगन्धानां गन्धज्ञानविनिर्णयः ।।१४

राजोवाच

वैराग्यकारणं प्रोक्तमनेनापुत्रता मम ।
कथ्यतां प्राणसंत्यागे यत्ते वैराग्यकारणम् ।।१५
मृग उवाच
बहवो मे सुता भूप बह्व्यो दुहितरस्तथा ।
यच्चिन्तादुःखदावाग्निज्वालामध्ये वसाम्यहम् ।।१६
सर्वसाध्या नरेन्द्रेयं मृगजातिः सुकातरा ।
तेष्वपत्येषु मे चातिममत्वं तेन दुःखितः ।।१७
मनुष्यसिंहशार्दूलवृकादिभ्यो बिभेम्यहम् ।
विहीनात्सर्वसत्त्वेभ्यः श्वशृगालादपि प्रभो ।।१८
सोऽहं निमित्तं बन्धूनामिमां शून्यां वसुन्धराम् ।
नृसिंहादिभयात्सर्वामिच्छामि सुनृशंसकृत् ।।१९
तृणान्यन्येऽपि खादन्ति गोऽजावितुरगादिकाः ।
तांस्तेषां पोषणायाहमिच्छामि निधनं गतान् ।। 117.२०
निष्क्रान्तेषु ततस्तेषु ममापत्येषु वै पृथक् ।
भवन्ति चिन्ताः शतशो ममत्वावृतचेतसः ।।२१
किं कूटपाशं किं वज्रं वागुरां किं सुतो मम ।
प्राप्तश्चरन्वने किं वा नृसिंहादिवशं गतः ।।२२

प्राप्तोऽयमेकः सम्प्राप्तास्तेऽवस्थां कीदृशीं मम ।

साम्प्रतं ते चिरायन्ते ये गताः सुमहावनम् ।।२३

दृष्टवा प्राप्तान्ममाभ्याशमहं तानात्मजान्नृप ।

ईषदुच्छ्रवसितः क्षेममिच्छामि रजनीं पुनः ।।२४

प्रभाते दिवसं क्षेममस्तगेऽर्के निशामपि ।

वाञ्छाम्यहं कदा क्षेमं सर्वकालं भविष्यति ।।२५

एतत्ते कथितं भूप महोद्वेगस्य कारणम् ।

अतः प्रसादं कुरु मे बाणोऽयं पात्यतां मयि ।।२६

इति दुःखशताविष्टः प्राणान्नाहं त्यजामि यत् ।

तत्कारणं निबोध त्वं ब्रुवतो मम पार्थिव ।।२७

असूर्या नाम ते लोका यान्गच्छन्त्या् त्मघातकाः ।

यज्ञोपयुक्ताः पशवः सम्प्रयान्युवतच्छ्रिरतीः प्रभो ।।२८

अग्निः पशुरभूत्पूर्वं पशुरासीज्जलाधिपः ।

भास्वानथोच्छ्रिरतीः प्राप्ता यज्ञे निष्ठामुपागताः ।।२९

तन्ममैतां कृपां कृत्वा नय मामुच्छ्रितिं नृप ।

आत्मनश्चेप्सितं कामं पुत्रलाभादवाप्स्यसि ।।117.३०

पूर्वमृग उवाच

राजेन्द्र नैष हन्तव्यो धन्योऽयं सुकृती मृगः ।

बहवस्तनया ह्यस्य हन्तव्योऽहमसन्ततिः ।।३१

उत्तरमृग उवाच

एकदेहभयं यस्य दुःखं धन्यः स वै भवान् ।

बहूनि यस्य देहानि तस्य दुःखान्यनेकधा ।।३२

एको यदाहमासं तु प्राक्तदा देहजं मम ।

दुःखमासीन्ममत्वे तु भार्यायास्तदभूद्द्विधा ।।३३

यदाजातान्यपत्यानि तदा यावन्ति तानि वै ।

तावच्छरीरभूमीनि मम दुःखान्यथाभवन् ।।३४

न कृतार्थो भवाम्यस्य नातिदुःखाय सम्भवः ।

इह दुःखाय मत्सूतिःपरत्र च विरोधिनी ।।३५

यतो रक्षणपोषार्थमपत्यानां करोमि तत् ।

चिन्तयामि च सम्भूतिस्तेन मे नरके ध्रुवम् ।।३६

राजोवाच

न वेद्मि किं सन्ततिमान्धन्योऽपुत्रोऽत्र किं मृग ।

पुत्रार्थश्चायमारम्भो मम दोलायते मनः ।।३७

दुःखाय सन्ततिः सत्यमैहिकामुष्मिकाय तत् ।

तथाप्यतनयान्यान्ति ऋणानीति श्रुतं मया ।।३८

सोऽहं यतिष्ये पुत्रार्थमृते प्राणिवधं मृग ।

तपसैव प्रचण्डेन यथापूर्वं महीपतिः ।।३९

इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे खनीनेत्रचरितवर्णनं नाम

सप्तदशाधिकशततमोऽध्यायः ।११७ ।

118

अथाष्टादशाधिकशततमोऽध्यायः

करन्धमचरितवर्णनम्

मार्कण्डेय उवाच

ततः स नृपतिर्गत्वा गोमतीं पापनाशिनीम् ।

तत्र तुष्टाव नियतो भूत्वा देवं पुरन्दरम् ।।१

तप्यमानस्तपश्चोग्रं यतवाक्कायमानसः ।

तुष्टाव प्रयतः शक्रमपत्यार्थं महीपतिः ।।२

तस्य स्तोत्रेण तपसा भक्त्या चापि सुरेश्वरः ।

तुतोष भगवानिन्द्रः प्राह चैनं महामुने ।।३

अनेन तपसा भक्त्या स्तोत्रेणोच्चारितेन च ।

परितुष्टोऽस्मि ते भूप व्रियतां भवता वरः ।।४

राजोवाच

अपुत्रस्य सुतो मेऽस्तु सर्वशस्त्रभृतां वरः ।

सदा चाव्याहतैश्वर्यो धर्मकृद्धर्मवित्कृती ।।५

मार्कण्डेय उवाच

तथेति चोक्तः शक्रेण राजा प्राप्तमनोरथः ।

प्रजाः पालयितुं भूप आजगाम निजं पुरम् ।।६

तत्रास्य कुर्वतो यज्ञं सम्यक्पालयतः प्रजाः ।

अजायत सुतो विप्र तदा शक्रप्रसादतः ।।७

तस्य नाम पिता चक्रे बलाश्व इति भूपतिः ।

अस्त्रग्राममशेषं च ग्राहयामास तं सुतम् ।।८

पितर्युपरते विप्र सोऽधिराज्ये स्थितो नृपः ।

स बलाश्वो वशं निन्ये भुवि सर्वमहीक्षितः ।।९

करं च दापयामास सारग्रहणपूर्वकम् ।

स सर्वभूमिपान्राजा पालयामास च प्रजाः ।।118.१०

अथाखिलनरेन्द्रास्ते दायादास्तस्य दुर्मदाः ।

न चाभ्युत्थाय सततं त चास्मै प्रददुः करान् ।।११

व्युत्थिताः स्वेषु राष्ट्रेषु न सन्तोषपरास्ततः ।

भुवं तस्य नरेन्द्रस्य जगृहुस्ते नराधिपाः ।।१२
स गृहीत्वा स्वकं राज्यं पृथिवीशो बलान्मुने ।
तस्थौ स्वनगरे भूपैर्विरोधो बहुभिः कृतः ।।१३
समेत्य सुमहावीर्याः ससाधनधनास्ततः ।
रुरुधुस्तं महीपालं पुरे तत्र नरेश्वराः ।।१४
पुररोधेन तेनाथ कुपितः स महीपतिः ।
स्वल्पकोशोऽल्पदण्डश्च वैक्लव्यं परमं गतः ।।१५
अपश्यमानः शरणं सबलो द्विजसत्तम ।
करौ मुखाग्रतः कृत्वा निशश्वासार्तमानसः ।।१६
ततोऽस्य हस्तविवरान्मुखानिलसमाहताः ।
निर्जग्मुः शतशो योधा रथनागतुरङ्गमाः ।।१७
ततः क्षणेन तत्सर्वं नगरं तस्य भूपतेः ।
व्याप्तमासीद्बलौघेन सारेणातिबलान्मुने ।।१८
अथ सोऽतिबलौघेन महता तेन संवृतः ।
निर्मथ्यनगरात्तस्मात्तान्विजिग्ये नराधिपः ।।१९
जित्वा च वशमानीय चकार करदान्पुनः ।
यथापूर्वं महाभाग महाभाग्यो नरेश्वरः ।। 118.२०

धुतयोः करयोर्जज्ञे यतस्तस्यारिदाहदम् ।

बलं करन्धमस्तस्मात्स बलाश्वोऽभिधीयते ।।२१

स धर्मात्मा महात्मा च स मैत्रः सर्वजन्तुषु ।

करन्धमोऽभवद्भूपस्त्रिषु लोकेषु विश्रुतः ।।२२

सम्प्रास्तस्य परामार्त्तिं ददावरिविनाशनम् ।

बलं धर्मेण चाक्षिप्तमभ्युपेत्य स्वयं नृपम् ।।२३

इति श्रीमार्कण्डेयपुराणे करन्धमचरितं

नामाष्टादशाधिकशततमोऽध्यायः ।११८ ।

119

अथैकोनविंशत्यधिकशततमोऽध्यायः

अविक्षिच्चरित्रवर्णनम्

मार्कण्डेय उवाच

वीर्यचन्द्रसुता सुभूर्वीरा नाम शुभव्रता ।

स्वयंवरे सा जगृहे महाराजं करन्धमम् ।।१

तस्यां पुत्रं स राजेन्द्रो जनयामास वीर्यवान् ।

अविक्षितमिति ख्यातिमुपेतं जगतीतले ।।२

जाते तस्मिन्सुते राजा स दैवज्ञानपृच्छत ।
कच्चित्प्रशस्तनक्षत्रे शस्तलग्ने सुतो मम ।।३
कच्चिच्चालोकितं जन्म मम पुत्रस्य शोभनैः ।
ग्रहैः कच्चिन्न दुष्टानां ग्रहाणां दृक्पथं गतम् ।।४
इत्युक्तास्तेन दैवज्ञास्तमूचुर्नृपतिं ततः ।
शस्ते मुहूर्ते नक्षत्रे लग्ने चैव सुतस्तव ।।५
समुत्पन्नो महावीर्यो महाभागो महाबलः ।
भविष्यति महाराज महाराजस्तवात्मजः ।।६
अवैक्षतेमं देवानां गुरुः शुक्रश्च सप्तमः ।
सोमश्चतुर्थस्तनयं तवैनं समवैक्षत ।।७
उपान्तसंस्थितश्चैव सोमपुत्रोप्यवैक्षत ।
नावैक्षतेमं सविता न भौमो न शनैश्चरः ।।८
तव पुत्रं महाराज धन्योऽयं तनयस्तव ।
सर्वकल्याणसम्पत्ति समवेतो भविष्यति ।।९
मार्कण्डेय उवाच
इति दैवज्ञवचनं निशम्य वसुधाधिपः ।
हर्षपूर्णमनाः प्राह निजस्थानगतस्तदा ।। 119.१०

अवैक्षतेमं देवानां गुरुः सोमः सितो बुधः ।

नावैक्षतैनमादित्यो नार्कसूनुर्न भूमिजः । ।११

अवैक्षतेति यत्प्रोक्तं भवद्भिर्बहुशो वचः ।

अविक्षितेति तेनास्य ख्यातं नाम भविष्यति । ।१२

मार्कण्डेय उवाच

अविक्षितः सुतस्तस्य वेदवेदाङ्गपारगः ।

अस्त्रग्राममशेषं स कण्वपुत्रादथाग्रहीत् । ।१३

स्वरूपेणातिभिषजौ देवानां पार्थिवात्मजः ।

बुद्ध्या वाचस्पतिं कान्त्या शशाङ्कं तेजसा रविम् । ।१४

धैर्येणाब्धिं तयोर्वीं च सहिष्णुत्वेन वीर्यवान् ।

शौर्येण न समस्तस्य कश्चिदासीन्महात्मनः । ।१५

स्वयंवरे तं जगृहे हेमधर्मात्मजा वरा ।

सुदेवतनया गौरी सुभद्रा बलिनः सुता । ।१६

लीलावती वीरसुता वीरभद्रसुता निभा ।

भीमात्मजा मान्यवती दम्भपुत्री कुमुद्वती । ।१७

याश्चैनं नाभिनन्दन्ति स्वयंवरकृतक्षणाः ।

ताश्चापि स बलाद्वीरो जग्राह नृपतेः सुतः । ।१८

निराकृत्य नृपान्सर्वांस्तासां पितृकुलानि च ।
स्वयं हि वीर्यमाश्रित्य बलवान्न बलोद्धतः ।।१९
एकदा तु विशालस्य विशालाधिपतेः सुताम् ।
वैशालिनीं स सुदतीं स्वयंवरकृतक्षणाम् ।। 119.२०
परिभूयाखिलान्भूपान्स्वेच्छया न वृतस्तया ।
बलाज्जग्राह विप्रर्षे यथान्या बलगर्वितः ।।२१
ततस्ते भूभृतः सर्वे बहुशस्तेन मानिना ।
निराकृताः सुनिर्विण्णाः प्रोचुरन्योन्यमाकुलाः ।।२२
क्षमतां वञ्चनामेतामेकस्माद्बलशालिनाम् ।
बहूनामेकवर्णानां जन्म धिग्वो महीभृताम् ।।२३
क्षत्रियो यः क्षतात्त्राणं वध्यमानस्य दुर्मदैः ।
करोति तस्य तन्नाम वृथैवान्ये हि बिभ्रति ।।२४
आत्मनोऽपि क्षतत्राणं दुष्टादस्मादकुर्वताम् ।
भवतां क्षत्रियकुले जातानां कीदृशी मतिः ।।२५
उच्चार्यते स्तुतिर्या वः सूतमागधबन्दिभिः ।
सा सत्या मा वृथा वीरा भवत्वरिविनाशनात् ।।२६
चरतां सा तथैवैषा भूपाश्चारैर्दिगन्तरे ।

पौरुषाश्रयिणः सर्वे विशिष्टकुलसम्भवाः ।।२७

बिभेति को न मरणात्को युद्धेन विनाऽमरः ।

विचिन्त्यैतन्न हातव्यं पौरुषं शस्त्रवृत्तिभिः ।।२८

एतन्निशम्य ते भूपा विस्पष्टामर्षपूरिताः ।

ऊचुः परस्परं सर्वे समुत्तस्थुश्च सायुधाः ।।२९

केचिद्रथानारुरुहुः केचिन्नागांस्तथा हयान् ।

अन्येऽमर्षपराधीनास्तमुपेताः पदातयः ।।119.३०

इति श्रीमार्कण्डेयपुराणेऽविक्षिच्चरितं

नामैकोनविंशत्यधिकशततमोऽध्यायः ।११९ ।

120

अथ विंशत्यधिकशततमोऽध्यायः

अविक्षिच्चरितवर्णनम्

मार्कण्डेय उवाच

इति संग्रामसज्जास्ते भूपा भूपसुतस्तथा ।

निराकृताः सुबहुशस्तत्कालं चाप्यविक्षिता ।।१

ततो बभूव संग्रामस्तस्य तैः सह दारुणः ।

एकस्य बहुभिर्भूपैर्भूपपुत्रवरैर्मुने ।।२

तेऽसिशक्तिगदाबाणपाणयस्तं सुदुर्मदाः ।
अभिघ्नन्तो युयुधिरे तैः समस्तैरसावपि ।।३
स ताञ्छरशतैरुग्रैर्बिभेद नृपनन्दनः ।
कृतास्त्रो बलवान्बाणैस्ते च तं बिभिदुः शितैः ।।४
कस्यचिच्चिच्छिदे बाहुमन्यस्य च शिरोधराम् ।
हृदि विव्याध चैवान्यमन्यं वक्षस्यताडयत् ।।५
करं चिच्छेद करिणस्तुरगस्य तथा शिरः ।
रथस्येषां तथैवाश्वान्रथस्यान्यस्य सारथिम् ।।६
बाणानापततश्चक्रे द्विधा बाणैस्तथा द्विषाम् ।
चिच्छेदान्यस्य खड्गं च धनुरन्यस्य लाघवात् ।।७
तनुत्रेऽपहृते तेन ननाशान्यो नृपात्मजः ।
अविक्षिताहतश्चान्यः पदातिः प्रजहौ रणम् ।।८
इत्याकुलीकृते तस्मिन्समग्रे राजमण्डले ।
तस्थुः सप्तशतं वीरा मरणे कृतनिश्चयाः ।।९
आभिजात्यवयःशौर्यलज्जाभारसमन्विताः ।
निर्जिते सकले सैन्ये पलायनपरायणे ।।120.१०
तैः समेत्य महीपालैः स तु पुत्रो महीभृतः ।

युयुधे धर्मयुद्धेन तेन तं नातिकोपितः ।।११

विच्छिन्नयन्त्रकवचान्स तानपि महाबलः ।

कर्त्तुं व्यवस्थितस्ते च ततः क्रुद्धा महामुने ।।१२

धर्ममुत्सृज्य युयुधुर्युध्यमानेन धर्मतः ।

नरेन्द्रपुत्राः प्रस्वेदजलक्लिन्नाननाः समम् ।।१३

विव्याध कश्चिद्बाणौघैः कश्चिच्चिच्छेद कार्मुकम् ।

ध्वजमस्यापरो बाणैश्छित्त्वा भूमावपातयत् ।।१४

जघ्नुरन्ये तथैवाश्वान्बभञ्जुश्चापरे रथम् ।

गदापातेनाथ चान्ये बाणैः पृष्ठमताडयन् ।।१५

छिन्ने धनुषि सक्रोधः स तदा नृपतेः सुतः ।

जग्राहासिं तथा चर्म तदप्यन्योन्वपातयत् ।।१६

च्छिन्नासिचर्मा जग्राह स गदां गदिनां वरः ।

तामप्यन्यः क्षुरप्रेण चिच्छेद कृतहस्तवत् ।।१७

अन्ये शरसहस्रेण शतेनान्ये नराधिपाः ।

विव्यधुः कोष्ठकीकृत्य धर्मयुद्धपराङ्मुखाः ।।१८

स विह्वलः पपातोर्व्यामेको बहुभिरर्दितः ।

राजपुत्रा महाभागा बबन्धुस्ते च तं ततः ।।१९

तमधर्मेण ते सर्वे गृहीत्वा नृपतेः सुतम् ।

विशालेन समं राज्ञा वैदिशं विविशुः परम् ।।120.२०

हृष्टाः प्रमुदिता बद्धं समादाय नृपात्मजम् ।

स्वयंवरा च सा कन्या न्यस्ता तेन ततः पुरः ।।२१

पुनः पुनश्च पित्रोक्ता तथापि च पुरोधसा ।

आलम्ब्यतामिति वरो यस्ते राजसु रोचते ।।२२

यदा सा मानिनी कञ्चिन्न जग्राह वरं मुने ।

तदा पप्रच्छ दैवज्ञं विवाहार्थं नरेश्वरः ।।२३

विशिष्टतरमेतस्या विवाहाय दिनं वद ।

अद्यैतदीदृक्सञ्जातं युद्धं विघ्नोपपादकम् ।।२४

मार्कण्डेय उवाच

इति पृष्टो नरेन्द्रेण स दैवज्ञो विमृश्य तत् ।

दुर्मनाः प्राह विज्ञातपरमार्थो महीपतिम् ।।२५

भविष्यन्त्यपराणीह दिनानि पृथिवीपते ।

प्रशस्तलग्नयुक्तानि शोभनान्यचिरेण वै ।।२६

करिष्यसि विवाहं त्वं तेषु प्राप्तेषु मानद ।

अलमेतेन यत्रायं महाविघ्न उपस्थितः ।।२७

इति श्रीमार्कण्डेयपुराणेऽविक्षिच्चरितं नाम

विंशत्यधिकशततमोऽध्यायः ।१२० ।

About this digital edition

This e-book comes from the online library Wikisource[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at this page[4].

The following users contributed to this book:

- Puranastudy

---

1. ↑ https://wikisource.org
2. ↑ https://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0
3. ↑ https://www.gnu.org/copyleft/fdl.html
4. ↑ https://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium